

Fen Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki Akademisyenlerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi

Gamze YAYLA ESKİCİ¹, Tuncay ÖZSEVGECİ²

¹Arş.Gör. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sivas-Türkiye, gamze.yyl@gmail.com

²Prof. Dr., Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Trabzon-Türkiye, tuncay88@gmail.com

ÖZET

Akademik girişimcilik üniversitelerde yapılan araştırmaların sonuçlarını topluma ve ekonomiye kazandırmada önemli bir role sahiptir. İlgili literatürde bu konuda dünya çapında birçok çalışma yapılmasına rağmen Türkiye'de akademik girişimcilik sürecinin nasıl işlediğine dair çalışmaların sınırlılığında bahsedilmektedir. Buna bağlı olarak da, "Akademisyenler nasıl ve ne amaçla akademik girişimci olmaktadır?" sorusunun cevabı yanıtızsız kalmaktadır. Eğitim fakültesindeki akademisyenler çalışma alanlarının doğası gereği üstlendikleri rol itibari ile öğretmen adaylarına girişimcilik ruhunu aşılayabilecek güce sahiplerdir. Bu çalışmada, akademik girişimcilik bu yönüyle ele alınarak, eğitim fakültelerindeki akademisyenlerin akademik girişimcilik eğilimlerini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini eğitim fakültesi fen eğitimi anabilim dalında çalışan altı akademisyenden oluşturmaktadır. Çalışmada fenomenografik araştırma yöntemi kullanılmıştır. Girişimcilik kavramı ve sürecine ilişkin açık uçlu sorulardan oluşan yarı-yapılandırılmış mülakatlar yapılarak akademisyenlerin girişimcilik kavramını algılamaları araştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda, akademisyenlerin sosyal girişimcilik rollerini daha fazla üstlendikleri, girişimciliği akademik kaygı ile değerlendirdikleri bu sebeple şirket açma, ekonomik katkı ile ilişkili girişimler açısından eksik kaldıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Akademik girişimcilik, eğitim fakülteleri, girişimcilik eğilimi

Determination of Entrepreneurship Tendencies of Academicians in Science Education Department

ABSTRACT

Academic entrepreneurship has an important role in bringing the results of the researches carried out in universities to the society and the economy. Although there are many studies worldwide in the relevant literature on this subject it is mentioned how the limitation of the study regarding the process of academic entrepreneurship process in Turkey. Accordingly, "How and for what purpose do academics become academic entrepreneurs?" The answer to the question remains unanswered. The academics in the faculty of education have the power to instill the entrepreneurial spirit to the teacher candidates due to their role in the nature of their fields of study. In this study, academic entrepreneurship is handled with this aspect and it is aimed to determine the academic entrepreneurship tendencies of academicians in education faculties. The sample of the study consists of six academics working in science education at the faculty of education. In the study, phenomenographic research method was used. Semi-structured interviews consisting of open-ended questions related to the concept and process of entrepreneurship were conducted to investigate the perceptions of academics on entrepreneurship. As a result of the study, it was revealed that academics assumed their social entrepreneurship roles more, and they evaluated entrepreneurship with academic anxiety, therefore they were incomplete in terms of enterprises related to opening a company and economic contribution.

Keywords: Academic entrepreneurship, education faculties, entrepreneurship tendency

GİRİŞ

Bugünkü teknolojik gelişmelerin büyük kısmının bilgi teknolojisi temelli olması bilgi toplumuna geçişi hızlandırmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri de bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gücü ile bağlantılı olmaktadır (Pan & Akay, 2015). Bu durum sanayi toplumundan daha derin bir dönem olan bilgi toplumuna geçişi sağlamaktadır. Bilgi toplumu ise, herkesin bilgi yaratabildiği, yararlanabildiği ve paylaşabildiği bireylerin ve toplumların tüm becerilerini kullanarak kalkınmalarını sağlamayı benimsemiştir. Sanayi toplumunda fiziksel güç ile üretim ön planda iken, bilgi toplumunda zihinsel emek ile üretim gücünde artış olacaktır. Bilgiyi üretme şeklindeki bu değişim de potansiyellerini farklı şekillerde kullanabilen, ülkesi için üretebilen bireylere ihtiyacı artırmıştır. Bu da girişimcilik ve girişimci birey kavramlarını öne çıkarmaktadır.

Girişimcilik ülkelerin ekonomik gelişimine katkı sağlayan, küresel dünya rekabetine yardımcı olan bir husus olarak görülmektedir (Büyükyılmaz, Karakaya & Yıldırım, 2016). Ekonominin gelişmesi için finansal kaynakların artması, teknoloji ve sanayi açısından bağımsızlığın önemi düşünüldüğünde, girişimcilik dinamik bir güç olmaktadır. Ülkeler farklı girişimleri teşvik etmek ve girişimcilik kültürünü geliştirmekle ilgilenmektedir (Patır & Karahan, 2010). Bu gelişim içinde ise, girişimci bireyler diğer bireylerden ayrılarak önemli konumlara gelmektedirler. Her alanda farklı şekillerde tanımlansa da girişimci birey genel olarak, istediği şeye sahip olmak, onu denemek için motivasyonu yüksek olan kişiler olarak belirtilebilir (Yılmaz & Sünbül, 2009, s.2). Doğuştan gelen ve eğitimlerle desteklenebilen girişimcilik özelliğine sahip birey en önemsiz durumları bile avantaja çevirebilir (Büyükyılmaz vd., 2016). Bu bağlamda, girişimcilik bir karakter ya da zihniyet olarak görülebilir. Bu karakterdeki bireylerin başkalarının baktığı ama göremediği fırsatları görüp bunları iş fikrine dönüştürebilmesi, risk almaya yatkınlığı ve bu özelliğini doğu alanlara yönlendirebilmesi, yenilikçi olması gibi özellikleri ön plandadır (Patır & Karahan, 2010). Kaufman (2013) yaratıcılık ve yenilikçi düşünme becerilerinin günümüz ekonomisinde önemli bir payı olduğunu ve toplumların ekonomik geleceği üzerine önemli etkisi olacağını vurgulamaktadır. Girişimci bireylerin tarım, sanayi, bilişim gibi her alandaki varlığı ya da desteği o alanın gelişmesine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Girişimci bireyin çok yönlü etkisinin anlaşılması ile üniversitelerde de girişimcilik kavramı üzerine eğitimler ve araştırmalar artırılmıştır.

Üniversiteler kalkınma anlayışının temelinde var olan bilgiyi üreten kurumlar olmaktadır (Özer, 2011). Üretilen bu bilginin ticarete dökülmesi, gelir elde edilmesi hem kendisine hem de ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır. Alanlarında uzman ve deneyimli elemanları barındırdığı düşünülürse, üniversiteler güncel sorunlara çözüm üretebilen yapıda olmalıdır (Özdem & Sarı, 2008). Bu durumda, üniversitelerin bu yapısı da kişisel ya da kurumsal olarak ilham kaynağı olacaktır. Örneğin; Özel şirket ya da yatırımcı kurumlar kendi üniversitelerini açıp eleman ihtiyaçlarını buralardan karşılamakta ve üniversiteler kendi üretim süreçleri ile ilgili projeleri de desteklemektedir. Devlet ise, teknokent, bilimpark, iş merkezleri ile bu sürece destek vermektedir. Ar-Ge faaliyetlerine de katkı sağlayacak olan bu durum girişimci üniversite kavramını da ortaya çıkarmıştır. Girişimci bir üniversite ilgili pazara yönelik her türlü etkinliği üreten, üretilmesi için destekleyen bağımsız kurumlardır. Akademik girişimcilik kapasitesi gelişmiş olan üniversitelerin ekonomik kalkınma ve bölgesel sorunların çözümü, istihdam sağlama gibi önemli etkileri

bulunmaktadır (Sakınç & Aybarç Bursalıoğlu, 2012). Buna bağlı olarak, üniversiteler bilgi temelli ekonominin gereği olarak küresel düşünen yerel uygulayan bir yapıya dönüşmektedir (Clearly, 2002). Akademisyenler de üniversitelerde ürettikleri bu bilgileri patentleyerek, kendi kaynaklarını oluşturarak üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmektedirler (Özer, 2011).

Girişimci üniversitelerin küresel rekabet ortamındaki önemi anlaşıldığından konu ile ilgili ulusal ve uluslararası birçok çalışma yapıldığı görülmektedir (Aslan, 2010; Ballı & Koca Ballı 2014; Din, Anuar & Usman, 2016; Fayolle, 2013; Fayolle, Gailly & Lassas-Clerc, 2006; Hande Çolakoğlu & Tanju Çolakoğlu, 2016; Kılıç, Keklik & Çalış, 2012; Küttim, Kalleaste, Venesaar & Kiss, 2014; Nasr & Boujelbene; 2014; Odabaşı, 2006; Oosterbeek, Van Praag & Ijsselstein, 2010; Shinnar, Hsu & Powell, 2014). Bu bağlamda, çalışmalarda girişimcilik kavramı, girişimciliğin farklı değişkenlerle ilişkisi, girişimci birey, girişimcilik eğilimi, girişimcilik eğitimi gibi farklı konuların alana yansıtıldığı görülmektedir. Bu yansıma yapılırken çoğunlukla girişimciliğe dair mevcut durumu tanımlama ya da belli alanlara özgü girişimcilik eğitimleri daha fazla öne çıkmaktadır. Uluslararası literatürde üniversitede verilen bu girişimcilik eğitimlerinde akademisyenlerin ya da uzmanların önemi gibi konularda eleştirel çalışmalar yapılmasına rağmen (Fayolle, 2013; Fayolle vd., 2006) ulusal literatürde girişimcilik alanında üniversitelerin konumu ya da akademisyenlerin durumunu derinlemesine inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum da girişimcilik için kilit nokta olan üniversitelerin nasıl bir durumda olduklarını açıklamakta yetersiz kalmaktadır. Eser ve Yıldız (2015) girişimcilik konusunda yapmış oldukları meta-sentez çalışmasıyla da Türkiye’deki ilgili literatürün durumunu özetlemişlerdir. Çalışmalarında alandaki araştırmaların “girişimci birey” etrafında yoğunlaşarak farklı örneklerle benzer çalışmaların yürütüldüğü vurgulanmaktadır.

Türkiye’de akademik girişimciliğe dair çalışmaların sınırlılığı bu konuda yapılacak çalışmaların önemini arttırmaktadır. Buna bağlı olarak da, “Akademisyenler nasıl ve ne amaçla akademik girişimci olmaktadır?” sorusunun cevabının araştırılması değer kazanmaktadır. Bu noktada, incelemeye alınacak olan akademisyen grubu ayrı bir değer olarak karşımıza çıkmaktadır. Girişimcilik ve bu bağlamda yapılan proje ve şirketlerin daha çok mühendislik ya da tıp alanlarında yapıldığı düşünülmektedir (Pan & Akay, 2015). Bu durum eğitim fakültesindeki akademisyenlerin girişimcilik ile çok fazla bağların olmadığı algısına neden olabilmektedir. Hâlbuki ülkenin kaderini belirleyen bireyleri yetiştiren eğitim fakültesindeki akademisyenler üstlendikleri bu rol itibarı ile öğretmen adaylarına girişimcilik ruhunu aşılayabilecek güce sahiptir. Toplumdaki en önemli unsurlardan biri olan öğretmenlerin genel yeterlikleri düşünüldüğünde de, her bir yeterlik alanında girişimcilik özelliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Milli eğitim bakanlığı da öğretmenlerin girişimcilik özelliklerine sahip olması konusunda özellikle vurgu yaparak bu durumu destekleyecek kararlar almaktadırlar (Pan & Akay, 2015). Hem üniversitenin değerini artıracak çalışmaları yapması hem de girişimcilik becerilerini öğrencilerine aktarması açısından eğitim fakültesindeki akademisyenlerin girişimcilik durumlarını incelemek önem arz etmektedir. Eğitim fakültelerinde girişimcilik adına yapılan her gelişme öğretmen adaylarına da yansıtılacak bu da dolaylı olarak ileride öğretmen olan bu grupla çocuklara gençlere aktarılacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü’nün STEM eğitimi raporunda da 21. Yüzyıl becerilerine

sahip yenilikçi düşünebilen ve ürün geliştirebilen bireyler yetiştirilmesi amacı dikkat çekmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2016). Bu bağlamda, ilgili girişimcilik bağları öğretim programlarına da yansımış ve Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programında (2018), girişimcilik becerisi ve buna dair kazanımların yer aldığı görülmektedir (Deveci & Kavak, 2020).

Girişimcilik kavramının ilkökul ve ortaokul öğretim programlarına yansıtılması, özellikle de fen eğitimindeki bu vurgusu girişimciliği öğretmen yetiştiren akademisyenler açısından incelemeyi gerektirmiştir. Fen eğitimi fizik, kimya ve biyoloji gibi farklı disiplinleri barındırıp bunlara yönelik eğitimleri kapsamı sayesinde materyal geliştirmeden mühendislik ürünlerine kadar birçok girişimcilik boyutunu barındıracak güce sahiptir. Bu sebeple alandaki akademisyenlerin girişimcilik ve üretim konusunda sıkıntı yaşamayacakları düşünülmektedir. Ayrıca, “Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı’nda” da girişimcilik becerisinin yer alması bu bölümdeki akademisyenleri öne çıkarmaktadır. Bu noktada makale girişimcilik ve girişimci bireyi; yenilikçiliğe sahip farklı düşünen girişimciyi ve bunu öğretmen adaylarına aktarmasındaki girişimciliğini sorgulamaktadır.

Bu çalışmada, eğitim fakültesi Fen Eğitimi Anabilim Dalı’ndaki akademisyenlerin akademik girişimcilik eğilimlerini belirlemek amaçlanmıştır. Girişimcilik eğilimi “girişimcilik bilgi ve becerilerinin” bir sonucu olarak görülmektedir (Uygun & Güner, 2016). Girişimcilik eğiliminden kasıt bir bireyin girişimcilik becerilerinin ne derece olduğu ve etrafına yansıttığıdır. Bu eğilim belirlenirken akademisyenlerin girişimci bir birey olarak sayılması yerine ne kadar girişimci oldukları sorgulanmaktadır. Bu noktada girişimcilikle olan bağları girişimcilik eğilimi adıyla ele alınmış ve aşağıdaki sorulara da cevap aranmıştır:

- Akademisyenler girişimcilik kavramını nasıl algılamaktadırlar?
- Akademisyenler nasıl ve ne amaçla girişimci olmaktadırlar?
- Akademisyen girişimcilik sürecinde neler yaşamaktadır?

YÖNTEM

a) Araştırmanın Modeli

Çalışmada fenomenografik araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, insanların bir fenomeni anlama veya deneyimleme yollarındaki çeşitliliğin ortaya çıkartılmasını sağlamaktadır (Çepni, 2014). Fenomenografik analiz yönteminde, veri analizi boyunca araştırmacı farklı bireylerin farklı kavramları nasıl algıladıkları ortaya çıkarılmaya çalışmaktadır.

b) Çalışma Grubu

Çalışmada eğitim fakültesindeki akademisyenlerin girişimcilik eğilimini belirlemek amacıyla altı öğretim üyesi seçilmiştir. Örneklem belirlemede amaçlı örnekleme tekniği kullanılmıştır. Amaç fen eğitimindeki akademisyenlerin girişimcilik eğilimini ortaya çıkarmak olduğu için seçilen öğretim üyelerinin çalışma alanlarına dikkat edilerek seçilmiştir. Örneklem araştırma odaklı ya da girişimci üniversite olarak ifade edilen üniversitelerden birinde çalışmamaktadırlar. Bir Anadolu üniversitesinde, eğitim fakültesinde ve fen eğitimi bölümünde çalışmaktadırlar. Akademisyenlerin aynı

üniversiteden seçilmesi girişimci üniversiteler dışındaki akademisyenlerin durumunu açıklaması açısından da önem taşıyacağı düşünülmektedir. Her bir akademisyene ait ayrıntılar Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. Örneklem ve Bilgileri

Akademisyen	Uzmanlık alanı	Unvanı	Tecrübe	Girişimcilik dersi verme durumu
A1	Fen eğitimi	Doç. Dr.	18	Var
A2	Fen eğitimi	Doç. Dr.	15	Yok
A3	Fen eğitimi	Doç. Dr.	12	Yok
A4	Kimya eğitimi	Dr. Öğrt. Üy.	11	Var
A5	Fizik eğitimi	Dr. Öğrt. Üy.	15	Yok
A6	Fizik	Dr. Öğrt. Üy.	23	Var

c) Verilerin Toplanma Aracı

Çalışmada girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesi için yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Özel bir konuda derinlemesine soru sorma, cevap eksik ya da açık değilse tekrar soru sorarak durumu açık hale getirme gibi faydaları için bu tekniğin kullanılması uygun görülmüştür. Mülakat ilgili literatür incelenerek araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan soruların kapsam geçerliği için fen eğitimi alanında uzman 2 öğretim üyesi ve girişimcilik konusunda çalışmaları bulunan 2 öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve son hali verilmiştir. Veri toplama aracı genel olarak girişimcilik kavramına yönelik algı, girişimcilik deneyimi ve girişimcilik süreci olmak üzere üç alt başlıkta toplanarak oluşturulmuştur (Tablo 2). Yarı yapılandırılmış mülakat sayesinde akademisyenlerin girişimcilik eğilimleri belirlenirken bu konudaki bilgileri de ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Tablo 2. Veri toplama aracı

Alt problem	Mülakat soruları
Girişimcilik kavramı nasıl algılanıyor?	Girişimcilik nedir?
	Girişimci bir bireyin özellikleri nelerdir?
	Girişim ne amaçla yapılır?
	Girişim nasıl eyleme dönüşür?
	Girişimcilik süreci nasıl işler?
	Akademik girişimcilik ve girişimci üniversite kavramları ne ifade etmektedir? Girişimcilik faaliyetleri nelerdir?
Nasıl ve ne amaçla girişimci olunmaktadır?	Kendinizi girişimci olarak görüyor musunuz? Neden?
	Girişimcilik kapsamında bir amacınız/amaçlarınız var mı?
	Girişimcilik faaliyetinde bulundunuz mu?
	Eğitimde hangi konularda girişimciliğe ihtiyaç vardır? Siz hangilerine ilgilisiniz?
Girişimcilik sürecinde neler yaşanıyor?	Girişimcilik sürecinde neler yaşadınız?
	Deneyimlerinize dayanarak neler önerirsiniz?
	Deneyimlerinize dayanarak neler istersiniz?

Tablo 2’ de verilen sorular her bir akademisyene ayrı ayrı yürütülen mülakatlarda yöneltilmiştir. Akademisyenlerden elde edilen cevaplar ses kaydına alınmış ve bunun için

her birinden sözlü izin alınmıştır. Katılımcıların gönüllülük ve istekleri göz önüne alınarak yapılan mülakatlarda süre sınırlaması koyulmamıştır.

d) Verilerin Analizi

Yarı-yapılandırılmış mülakatların analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacılar öncelikle ilgili ses kayıtlarını ayrı ayrı dinleyerek her bir alt problemdeki sorulara yönelik cevapları gruplandırmıştır. Daha sonra her bir soruya yönelik elde ettiği cevaplar için temalar oluşturmuştur. Elde ettikleri tema ve kodlamaları karşılaştırarak ortak karara varmışlardır. İlgili temalar sorular ile bağlantılı olduğundan ortak karar alınmasında zorlanılmamıştır. Ortak kararlardaki görüş birliği ve görüş ayrılığı olan sayılar belirlenerek güvenilirlik=Görüş birliği/görüş birliği+görüş ayrılığı formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bu noktada 1. alt problem için; % 82, 2. alt problem için %81, 3. alt problem için % 84 görüş birliği elde edilmiştir. Bu bağlamda, görüş birliği için puanlar % 80 üzerinde bulunarak güvenilir kodlamalar elde edilmiştir (Kabapınar, 2003).

BULGULAR

Girişimcilik eğilimlerinin belirlendiği bu çalışmada, yarı-yapılandırılmış mülakat verilerinden elde edilen bulgular ve akademisyen görüşleri tablolarda sunulmaktadır. Akademisyenler Akademisyen1 (A1), Akademisyen 2 (A2) gibi kodlanarak, farklı ve önemli olduğu düşünülen görüşlerden örneklere yer verilmiştir.

a) Girişimcilik Kavrama Yönelik Algıya Dair Bulgular

Akademisyenlerin girişimcilik kavramından genel olarak nasıl algıladıkları sorularından elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Tablo 3. Girişimcilik kavramına yönelik algıya dair içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Girişimcilik	Yeni şeyler oluşturma	5
	Üretme	4
	İhtiyaç duyulan alan/boşluk	4
	Fikrin ürüne dönüşmesi	3
	Bireysel ya da kurumsal	2
	Risk alma	2
	Var olanı iyi kullanma	1

Tablo 3 incelendiğinde, akademisyenlerin girişimcilik kavramına dair en fazla yeni şeyler oluşturma algısına sahip oldukları görülmektedir. Var olanı iyi kullanma kodlaması ise en düşük algı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, tabloya göre girişimcilik üretim ve bu üretimin ihtiyaç duyulan alanda olduğu da vurgulanan noktalardan olmaktadır. Girişimcilik teması için akademisyenlerin görüşlerinden örnekler aşağıdaki gibidir:

A1: “Girişimcilik bireyin ya da kurumun var olan seçenekler içinde hareket ederek onları kullanma becerisidir. Girişimcilik kavramı bana hep bağlı olunan kurum ya da ortamla bir düşünülmesi gerektiğini hatırlatır. Çünkü bu kavram bulunulan ortam ile var olmaktadır.”

A2: “Bir fikrin düşüncenin ürüne dönüşmesi girişimcilik olarak sayılmalıdır. Düşüncede kalması girişimciği öldürür. Siz bu düşüncenizi ürüne dökabiliyorsanız girişimciliği oluşturmuş olursunuz.”

A5: “Risk alarak bir şeyler yapma ve üretme girişimciliğidir. Bir düşünceniz olması ve onu üretebilmeniz risk alma becerisi ile birleşince girişimcilik kavramını doğurmaktadır...”

Tablo 4. Girişimci birey kavramına yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Girişimci birey	Risk alabilen	4
	Farklı düşünen	3
	Düşündüğünü uygulamaya geçirebilen	3
	Yeniliğe açık	2
	Gelişime açık	1
	Alacağı destekleri bilen	1
	İletişim becerisi yüksek	1
	Doğuştan gelen	1

Tablo 4 incelendiğinde, girişimci birey temasında en fazla risk alabilen kodunun elde edildiği görülmektedir. Gelişime açık, alacağı destekleri bilen, iletişim becerisi yüksek ve doğuştan gelen özellik gibi düşünceler ise en az sayıda olsa da belirtildiği ortaya çıkmıştır. Girişimci birey için akademisyenlerin görüşlerinden örnekler aşağıdaki gibidir:

A2: “Girişimci bir birey denildiğinde girişimci karakter aklıma geliyor. Bence girişimcilik doğuştan gelen yapısal özelliklere sahip risk alabilen bireyleri ifade etmektedir. Sonradan kazanılan bir özellik olduğunu düşünmüyorum.”

A3: “Yeniliklere açık risk almaktan korkmayan kişiler girişimci bireylerdir. Hepimiz bir şeyler düşünüp yapmak istiyoruz ama risk alan kişiler bizden sıyrılıyor. İşte bu kişiler girişimci bireylerdir.”

A5: “Girişimcilikle ilgili alan ya da konulara bakınca girişimci bireyi iletişim becerisi yüksek kişiler olarak tanımlamak istedim. Aslında çok da parlak olmayan bir konuda bile ismini duyurduysan bunun iletişim becerisinin yüksekliğinden kaynaklandığını söyleyebiliriz.

A6: “Farklı düşünen ve bu farklılık diğer insanlar tarafından ilgi uyandıran bir farklılıkta girişimci birey var demektir...”

Tablo 5. Girişim amacı kavramına yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Girişim amacı	Ticari kaygı	5
	Var olana yeni şeyler katmak	4
	Akademik kaygı	2
	Probleme çözüm üretmek	2
	Merak duygusu	1
	Üniversitenin gelişimi için	1

Tablo 5 incelendiğinde, girişimin amacına yönelik kodlarda en fazla ticari kaygı göze çarpmaktadır. Girişimin amacı temasına ait akademisyenlerin görüşlerinden örnekler aşağıdaki gibidir:

A1: “*Merak duygusu ile bazı konuların araştırılmasından girişime sebep olabilir. Bunun sebebi aslında insanın kendini tatmin etmesi içindir. Merakını yenmek için bir şeyler ortaya çıkar ve bu çıkan yeni durumlar fırsatlara dönüşebilir...*”

A3: “*Özellikle üniversitelerde akademik kaygı yani akademik açıdan gelişmek için girişim yapılmaktadır. Bende olmasa da ticari kaygı ile girişimin daha fazla yapıldığını düşünüyorum. Her ne kadar bizler bir projeyi ya da fikri akademik açıdan değerlendiresek de girişim genel manada ticari kaygıdan oluşmaktadır.*”

A6: “*...problemin çözümüne yönelik ya da var olan bir şeye yeni şeyler katmak için girişim yapılmaktadır. Girişim sonuçta duruk yere ortaya çıkmaz. Bir problem bir eksiklik görmek girişim oluşturmayı amaçlar...*”

Tablo 6. Girişimin eyleme dönüşümüne ilişkin içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Eyleme dönüşüm	Beceri daha önemlidir	4
	Fikir daha önemlidir	1
	Her ikisi de önemlidir	1

Tablo 6 incelendiğinde, eyleme dönüşüm temasında en fazla beceri daha önemlidir kodu gelse de fikir daha önemlidir ya da her ikisi de önemlidir kodları da vurgulanmıştır. Bu temaya ait akademisyenlerin görüşlerinden örnekler aşağıdaki gibidir:

A2: “*Herkes düşünür ama bunu eyleme dökmemez. Bu sebeple girişimde eyleme dökme üretebilme gibi becerilerin daha önemli olduğunu düşünüyorum...*”

A4: “*çok basit ve önemsiz görülen fikirlerden güzel girişimler çıkabiliyor. Belki bizlerin aklında daha orijinal fikirler var ama bunu eyleme dökmek her kişinin başarabileceği bir durum olmamaktadır. Ürünü ortaya koymak, risk almak ya da neler olacağını iyi hesaplamak gibi kişilere bağlı değişkenler fikri gerçeğe dökmekte önemlidir.*”

A5: “*...fikriniz orijinal değilse girişimci atak bir kişi de olsa işe yaramaz...*”

Tablo 7. Girişim faaliyetleri algısına yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Faaliyetler	Proje yazma	4
	Şirket açma	4
	Patent alma	3
	Seminer verme	2
	Danışmanlık	1

Tablo 7 incelendiğinde, girişim faaliyetlerine yönelik olarak en fazla proje yazma ve şirket açma kodlarının elde edildiği görülmektedir. Girişimcilik kapsamında verilen danışmanlıklar açısından yalnızca bir akademisyenin yenilikçi düşünme bunu ürüne dönüştürme ile ilgili teknokent bağlantılı danışmanlık verdiği ortaya çıkmıştır. Bu temaya ait akademisyenlerin görüşlerinden örnekler aşağıdaki gibidir:

A2: “Girişimcilik faaliyetlerinden ilk akla gelen şirket açma ama kendimden düşününce projeler de bir girişim faaliyetidir. Süreç olarak oldukça benzer sadece şirket açma daha ticari boyutlu...”

A3: “Girişim faaliyetleri iki türdür. Para kazanmak amaçlı ise şirkete yönelik faaliyetleri söyleyebiliriz. Akademik kaygı ile düşünürsek projeler, seminerler de var ...”

A6: “Akademik amaçlı düşündüğüm için faaliyet olarak projeleri görüyorum. Projeler sonunda yapılabilirse ya da çıkıyorsa patent alınabilir. Patent alma ve bunun ticarileşmesi girişimin faydalı boyutlarından...”

Tablo 8. Girişim süreci algısına yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Girişim süreci	Fikir üretimi-destek arama	6
	Bürokratik süreçler	4
	Yönetim desteği	3
	Ekip oluşumu	3
	Panellere katılım	2
	Üniversite desteği	2
	Başvuru şartları inceleme	2
	Vergi numarası alma	1

Tablo 8 incelendiğinde, girişim sürecine yönelik algılarda en fazla fikir üretiminin destek arama ile ilişkisi kodunun elde edildiği görülmektedir. Girişim faaliyetleri ile bağlantılı olan vergi numarası alma yalnızca bir akademisyen tarafından belirtilmiştir. Bu temaya ait akademisyenlerin görüşlerinden örnekler aşağıdaki gibidir:

A2: “En başta bir problem fark edilir ve bu boşluğu doldurmak adına araştırmalar yapılır. Daha sonra hazırlanan proje, ürün ya da başka şey neye yönelikse ona göre kurumlar incelenir. Bu noktada ilgili kurumu iyi belirlemek ve başvurmak beceri ister. Bir de sizin bu başvurunuzu destekleyecek yöneticiler de şart. Onlar onay vermedikçe bu süreç ilerlemez.”

A3: “...başvurulan kurumun şartlarına dikkat etmek gerekir. Yanlış izlenceler boşa zaman kayıptır. Proje değerlendirme süreçleri sonucunda kabul red durumuna göre davranılır ve süreç başa döner.”

A5: “Girişim süreci denildiğinde şirket kurmak aklıma geliyor. Şirket açma ile aynı olduğu için proje sürecine vergi numarası falan ekleniyor...”

Tablo 9. Girişimci üniversite kavramına yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Girişimci üniversite	Duymadım	6
	YÖK destekli üniversiteler	2
	Prestijli üniversiteler	2
	Akademik araştırmalara destek veren	2

Tablo 9 incelendiğinde girişimi üniversite kavramının akademisyenlerin çoğu tarafından duyulmadığı görülmektedir. Fikir yürütülmesi istendiğinde ise, YÖK destekli, prestijli ve akademik araştırmalara destek veren üniversiteler gibi kodlar ortaya çıkmıştır.

Tablo 10. Akademik girişimcilik kavramına yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Akademik girişimcilik	Duymadım	6
	Kendi alanını takip eden	3
	Gelişime açık	2
	Üniversite ekonomisine katkı sağlayan	1

Tablo 10 incelendiğinde, akademik girişimcilik kavramının da akademisyenlerin çoğu tarafından duyulmadığı görülmektedir. Fikir yürütmeleri istendiğinde ise, kendi alanını takip eden, gelişime açık ve üniversite ekonomisine katkı sağlayan gibi kodlar ortaya çıkmıştır.

b) Nasıl ve Ne amaçla Girişimci Olunduğuna Yönelik Bulgular

Akademisyenlerin girişim yaparken ya da yapmayı düşünürken nasıl yol izledikleri ve ne amaçla girişimde bulduklarına yönelik sorulardan elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır.

Tablo 11. Girişimin amacı algısına yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Girişim amacı	Yeni bir ürün ortaya koymak	3
	Problem çözüm bulmak	2
	Akademik kaygı	2

Tablo 11 incelendiğinde, akademisyenlerin yeni bir ürün ortaya koymak, problem çözüm bulmak ve akademik kaygı gibi amaçlar ile girişimde buldukları ortaya çıkmıştır. Bu tema için akademisyenlerin görüşlerinden örnekler aşağıdaki gibidir:

A1: “...şirket ya da pazarlamaya çok sıcak bakmıyorum. Asıl işimizin akademisyenlik olduğunu düşünüyorum. Proje, çalışmalardan ortaya çıkan patent alma gibi akademik sebeplerle girişimlerde bulunabilirim. Ben proje ya da çalışmalarım sonucunda eğer bir ürün elde edersem bunun pazarlamaya uygun olup olmadığını anlayamam ya da ilgilenmem. İlgilenmem için ticari beceriler Grekli diye düşünüyorum. Buna benzer ürünleri ilgili şirketler ya da teknokente bağlı şirketler takip edebilir. Benim sorumluluğumda olduğunu düşünmüyorum...”

A2: “Para beni motive etmez bu yüzden akademik amaçla girişimde bulunurum...”

A3: “...şirket açmış olmama rağmen ben bu tip girişimlerin ticari kaygı ile yapıldığını düşünmüyorum. Bizler sadece maaşımızla bu durumlar altına giriyoruz amaç para olsa uğraşmayız. Ticaret için yapılması akademik konularda pek mümkün olmuyor. Ek bir kaynak yok. Sadece çalışanlarınızın sigortaları için teknokent şirketleri işe yarıyor. Fakat sizin ürünü tanıtırken ve pazara sürerken oldukça fazla kaybınız oluyor. Tabi bu kaybı bilerek giriyorsunuz ve devam ediyorsunuz. Çünkü bence girişimcilik ruhu budur. İşe atılma, yaptıklarını tanıtma isteğidir. Para kazanmak değil asıl amaç...”

A6: “Karşılaştığım bir problemi eğitimsel bir durumu çözmek amacıyla girişimde bulunurum...”

Tablo 12. Yapılan faaliyetlere yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Yapılan Faaliyetler	Danışmanlık	5
	Proje	4
	Seminer	2
	Şirket	1

Tablo 12 incelendiğinde, akademisyenlerin girişimcilikle bağlantılı faaliyetlerden en fazla danışmanlık ve projelerin yer aldığı görülmektedir. Bu temaya ait akademisyenlerin görüşlerinden örnekler aşağıdaki gibidir:

A1: “*araştırma alanımla ilgili üç tane proje yaptım. Başka üniversiteler ya da bakanlıktan davet ile danışmanlık hizmetleri de verdim.*”

A3: “*Kendime ait bir şirket kurmadım. Fakat bana ait olmayan bir şirkette bazı konularda danışmanlık yapıyorum...*”

Tablo 13. Girişimcilik yönüne yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans	
Nasıl girişimci?	Akademik kaygı	4	
	Zaman ayıramam	2	
	Risk alamam	2	
	Ticari kaygı	Bürokrasi ile uğraşamam	2
	Maddiyat hesaplayamam	1	
	Destek bulmak zor	1	
	Para beni motive etmez	1	
	Destek yetersiz	1	

Tablo 13 incelendiğinde, akademisyenlerin girişimciliği daha çok akademik kaygı ile yaptıkları görülmektedir. Ticari kaygı taşıyan bir girişimci modeli olamamalarının nedenleri sorgulandığında ise, zaman ayıramamaları, risk almaktan korkmaları ve bürokrasi ile uğraşmak istememeleri en fazla vurgulanan kodlar olmaktadır. Bu konuda bazı görüşlerden örnekler aşağıdaki gibidir.

A5: “*...sonunda bir şirket açacak olsam bile bu işe girmemdeki başlangıç akademik amaçlı olacaktır. Direk şirket açma ya da ürün pazarlama bunu ticarete dökme gibi fikir çıkacağını sanmam. Ama ilerleyen zamanlarda elde ettiğim akademik sonuçlar belki de bunu pazara kendisi götürecektir...*”

A6: “*Risk almadığım için birçok fikrimin yok olduğunu düşünüyorum. Bu konuda verilen maddi destekler yeterli olmadığından düşünceler sönüyor...*”

c) Girişimcilik Sürecinde Neler Yaşandığına Yönelik Bulgular

Akademisyenlerin girişimcilik yaparken yaşadıkları deneyimlerden elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır.

Tablo 14. Girişimcilik sürecinde yaşananlara yönelik içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Süreç	Haksızlıklar oluyor	4
	Fikri dinleyenler alan dışından	3
	Fikrime inandım	2
	Maddi kaybım oldu	2
	Kıskançlıklar oluyor	2
	Yönetim karşı çıkıyor	2
	Fikir gelişirken asıl paydaşlar yok	1
	Sıkıntı yaşamadım	1

Tablo 14 incelendiğinde, girişim sürecinde en fazla haksızlık yaşandığının vurgulandığı görülmektedir. Fikrin gelişimi sırasında paydaşların olmaması ve sıkıntı yaşanmaması en az belirtilen kodlamalar arasındadır. Bu temaya ait akademisyenlerin görüşlerinden bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

A2: “...aklınıza bir fikir geliyor. Bu fikre dair işi yapmadan önce yöneticiler gaz veriyor. Çok güzel, yap biz arkadayız. Sıkıntın olursa kapımız açık... Fakat olay gerçekleşeceği zaman taş koyuyorlar...”

A5: “Her işte olduğu gibi üreten bireye direnç var. Karşınıza hem bürokrasi sıkıntıları geliyor hem de birçok gereksiz ayrıntı... Fikrine inanırsan süreç zor da olsa başarı ile sonuçlanıyor...”

Tablo 15. Yapılan öneriler ile ilişkili içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
Öneriler	Sabırlı olmak	3
	Daha iyisine odaklanmak	3
	Mühendislik becerisi desteği almak	2
	Pazarlama bilgisi desteği almak	2
	Erken çocuklukta girişimcilik eğitimi	1
	Ailede başlayan eğitim	1
	Atölye çalışmaları	1

Tablo 15 incelendiğinde, akademisyenlerin girişim sürecindeki deneyimlerinden yola çıkarak en çok sabırlı olmak ve daha iyisine odaklanmak gibi önerilerde buldukları ortaya çıkmıştır. Bu temaya ait akademisyenlerin görüşlerinden bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

A1: “girişimcilik doğuştan itibaren kazandırılması ya da desteklenmesi gerekmektedir. Küçükken ailenin ve okulda da öğretmenin çocuk fikirleri dinlerken sabırlı olması çok önemlidir. Bu önem işin başlangıcıdır. Erken çocuklukta sürekli susturulan bireylerden girişimci çıkamaz çok zor...”

A2: “Ben de dâhil birçok akademisyenin girişim yapmamama sebebinin ticari becerilerinden kaynaklandığını düşünüyorum. Alan bilgisi çok iyi, alanı takip edip yenilikleri görmek araştırmak bizim işimiz fakat akademisyenlerin en büyük sorunu pazarlama bilgisinin olmamasıdır. Kuluçka merkezleri fikir sunup geliştirmek için iyi bir fırsat gibi görülüyor ama bu beceri insanın kendinde olmalı ki düşündüğü fikrin pazarlamaya uygun olduğunu anlayıp harekete geçebilsin...”

A4: “...ben teknik lise mezunuyum ve bilgisayar bilğim çok iyi bu sebeple düşündüğümün tasarısını yapıyorum. Ama eğitim fakültesinde bu desteği alması gereken insanlar fikirlerini başkasına anlatınca anlaşılması zor oluyor. Ya da anlamadıkları için girişim başlamadan bitiyor.”

Tablo 16. Akademisyenlerin istekleri ile ilişkili içerik analizi bulguları

Tema	Kod	Frekans
İstekler	Prosedürlerin azaltılması	5
	Asıl uzmanların değerlendirmesi	3
	Girişimcilik hakkında seminer	3
	Yöneticilerin eğitimi	2
	Başarı öyküleri	2
	Destek miktarlarının artırılması	1
	Anadolu'daki üniversitelere pozitif ayrımcılık	1

Tablo 16 incelendiğinde, akademisyenlerin girişimcilik ile ilgili olarak en fazla prosedürlerin azaltılmasını istedikleri görülmektedir. Destek miktarlarının artırılması ise en az belirtilen kodlama olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu temayla ilişkili olarak akademisyenlerin görüşlerinden bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

A2: “Türkiye’de en önemli sorunlardan biri bu tip şeylerde karar vericilerin alan dışı olmasıdır. Bu durum sizi anlamamalarına sebep oluyor ve işi baştan pes ettirmeye yetiyor...”

A4: “...girişimciliğe yönetmek için, eğitimcileri de bu konuda cesaretlendirmek için girişimcilik seminerleri verilebilir..”

A5: “Girişimcilik hakkında eğitimler en iyi istek gibi geliyor. Ama bana birisi eğitim verecekse bu konuda bir başarı öyküsü olmasını isterim. Kuru kuru bilgi dinlemekle girişimci olamam. Verilen eğitimin sahibi aynı alandan ve gerçek ortamlarda gerçek şeyler başarmışsa bize de katkısı olacaktır diye düşünüyorum...”

TARTIŞMA VE SONUÇ

Fen Eğitimi Anabilim Dalı’ndaki akademisyenlerin girişimcilik eğilimlerinin araştırıldığı bu çalışmada, girişimcilik sürecini yaşayan ve bu süreci yaşamayı düşünen bireylerin düşünceleri incelenerek sentezlenmiştir. Elde edilen bulgular sayesinde ortaya çıkan sonuçları aşağıdaki gibi özetleyebiliriz.

Akademisyenlerin girişimcilik ve girişimci birey için risk alma, yeniliklere açık olma, üretkenlik gibi ifadeleri vurgulamaları sebebiyle bu kavramlara yönelik algılarının doğru olduğu söylenebilir. Alpaslan, Çetinkaya Bozkurt ve Aydoğdu (2017) çalışmalarında akademisyenlerin yaratıcı ve yenilikçi fikir oluşturma ve yenilik yönetimini önemstediklerini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca çalışmada akademisyenler girişimcilik faaliyeti olarak şirket açma, projeler hazırlama gibi ifadeleri girişimciliğin maddi boyutunun farkında olduklarının bir göstergesi sayılabilir. Fakat girişimciliğin ekonomik yönünü ele alan bu akademisyenler girişimciliği yarımsal açıdan değerlendirmekte zayıf kalmışlardır. Örneğin; Şirket nasıl açılır? Süreç nasıl ilerler? gibi konularda bilgi eksikleri bulunmaktadır. Bu sonucun, örnekleme yalnızca bir kişinin şirket açtığı düşünülduğünde deneyim eksikliğinden kaynaklandığı söylenebilir. Yatırımsal açıdan girişimciliği ele

almayan ya da bu açıdan girişimde bulunmayan akademisyenler ilgili süreci de anlatamamışlardır. Üniversitelerde optimal araştırma ortamları sağlandığında, örgüt atmosferi iyileştirildiğinde akademisyenlerin girişimciliğe yöneldiği ve sonucunda da girişimci üniversitelerin ortaya çıktığı belirtilmektedir (Uysal & Çatı, 2016). Bu bağlamda, çalışmadaki akademisyenlerin uygun koşullar bulamama sebebiyle ekonomik amaçlı girişimde bulunamadıkları ve bununla bağlantılı bilgi yönünden eksik kaldıkları söylenebilir.

Akademisyenlerin akademik girişimcilik ve girişimci üniversiteler gibi kavramları duymadıklarını belirtmelerine rağmen doğru fikir yürütmeleri de dikkat çekicidir. Bahsedilen kavramları bilmemeleri bu alana olan ilgilerinin az olmasından ya da konu hakkında çalışmalar yapmadıklarından kaynaklanabilir. Aslan (2010), kamu kaynaklarının azalması ile üniversitelerin kendi kaynaklarını yaratma çabasından bahsetmektedir. Bu bağlamda, akademisyenler açısından “girişimci üniversite” anlayışının yavaş yavaş sisteme yerleştiğini söylenmektedir. Küreselleşme sürecinde üniversite-sanayi işbirliği faaliyetleri girişimci üniversitelerin oluşumuna öncülük etmektedir. Girişimci üniversite olgusu ise, istihdam sağlama ya da üniversitelerin metalaşması gibi farklı uçtan yorumlara maruz kalmıştır. Yılmaz (2014, s. 299)’e göre; küçük ve orta boy işletmeleri ortaya koyan girişimler istihdam sağlamada önemli paya sahiptir (alıntılaman Çolakoğlu & Çolakoğlu, 2016). Fakat Clark (2001), girişimci nosyonun üniversitelerin karakteristik özelliklerini etkileyerek akademik dokuyu gelir odaklı kılacağını belirtmiştir. Bu bağlamda, bu çalışmada literatüre ek olarak girişimci üniversite ve akademik girişimcilik için prestijli üniversite, ülkesine ekonomik destek sağlayan üniversite gibi olumlu fikirlerin ortaya çıktığı görülmüştür.

Akademisyenlerin girişimcilik profilleri ile ilişkili sonuçlar düşünce boyutu, proje boyutu ve yatırım boyutu olarak gruplandırılarak değerlendirilebilir (Büyükyılmaz, 2016; Gürdoğan, 2011; Şimşek & Çelik, 2012). Düşünce boyutu girişimcinin gerçekleştirmek istediği hedefler temelinde yatırım yapma fikrine dayanmaktadır. Yüksek gelir sağlamak ve ekonomik kazanç bu hedefte sayılabilir. Bu bakımdan, çalışmada akademisyenlerin düşünce boyutunda yatırım yapmayı ön plana değil daha çok bir problemi çözmek, yeni bir katkı yapmak gibi fikirleri ön plana aldıkları görülmüştür. Proje boyutu girişim fikri eyleme dönüşmeden önceki ön araştırmaları kapsamaktadır. Araştırmalar olumlu olursa ön proje ve kesin proje çalışmaları yapılmaktadır. Yatırımın nereye gideceğinin bilinmesinden bu ön hazırlık şart olmaktadır. Fakat proje boyutunda bu çalışmada akademisyenlerin yatırımsız projeler yani pazar açısından ele alınmadan yapılan projeler yapıları ortaya çıkmıştır. Başka bir deyişle, yaptıkları projeler akademik kaygı ile yapılarak maddi kazanç gütmeyen fikirlerle bağlantılıdır. Akademisyenlerin projeleri girişimciliğin özünde bahsedilen yatırımsal amaçları ele almamaktadır. Kesin proje aşamasından sonra izlenen yatırım boyutu girişimciliğin olmazsa olmazı gibidir. Fakat yatırım boyutunda akademisyenlerin yapılan ya da yapılması düşünülen girişimlerinin bu yönden eksik ya da girişimdeki yatırımın hangi sınırlar içinde olacağının açık olmadığı görülmüştür. Yaptıkları girişimleri projelendirse de pazarlanma gibi konularda olan eksikleri sebebiyle şirketleri kazanç sağlayamamıştır. Hatta şirketi açan akademisyen amacının maddiyat olmadığını, kendi birikiminden karşılayacak olsa bile fikrini gerçekleştirmek istediğini vurgulamıştır.

Bu görüşten de anlaşılacağı gibi çalışmadaki akademisyenlerin girişimciğin yatırım boyutunu göz önüne almamakta ya da bu boyutla ilgilenmemektedirler.

Girişimcilik sürecinde yaşananlar ile ilişkili olarak haksızlıklar, alan dışından kişi ya da kurumların fikirleri değerlendirmesi, maddi kayıplar gibi görüşler en fazla vurgulanan noktalar olmuştur. Buna bağlı olarak, sabırlı olup fikre odaklanmak ve pazarlama konusunda destek almak gibi öneriler de çalışma sonucunda ortaya çıkmıştır. Ayrıca, erken çocuklukta, ailede ve okulda girişimcilik desteği/egitiminin ileri zamanlarda yapılacak girişimlere temel olduğu vurgulanmıştır. Özellikle ilkokulda belki bilinçsizce yapılan projeler, fikirler gibi hayal gücüne dair her şeyin ilgi görmesi gerektiği söylenmiştir. Bu yapılmadığında, küçük yaşlarda fikirleri değer görmeyen bireyler körelerek yok olacağı düşünülmektedir. Özdevecioğlu ve Cingöz (2009)'a göre de henüz ilkokul çağındaki çocuğa girişimcilik ruhunun aşılması gerekmektedir.

Girişim başvurularında prosedürlerin azaltılması ve finansal desteklerin artırılması herkes tarafından belirtilen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Akademisyenler girişime yönelmeme sebebi olarak destek bulamamak ya da desteklerin fikirler için yetersiz olduğu görüşündedir. Dünyadaki üniversitelerin çoğunun sanayileşmiş ülkelerde toplandığı düşünüldüğünde, bilginin ortaya konması için sanayi çevrelerinin ve devletin bilgi temelli ekonomilere fon desteğini artırması ve daha fazla önem vermesi akademik girişimciliği desteklemesi beklenmektedir (Cooke & Leydesdorff, 2006). Bu desteklerin yanında, girişimcilik eğitiminde başarı öyküleri ile ilgili eğitimlerin onlara daha iyi yön vereceğine inanmaktadırlar. Buna benzer olarak, Türkmen ve İşbilir (2015) girişimcilik kültürünün yaygınlaşması amacıyla ülke çapında girişimcilikle ilgili eğitimlerin sayılarının artırılmasını önermektedir.

Girişimcilik eğilimi bireyin girişimcilik yapmaya yönelmesi ve bunun için kendine güvenmesidir (Güreşçi, 2014, s. 24-27). Bu eğilim finansal kaynak, iş tecrübeleri, kişilik özellikleri, pazarlama ve girişimcilik eğitiminden etkilenmektedir (Bozkurt & Enderur, 2013, s. 59). Bu bakımdan çalışmada elde edilen sonuçlara göre, akademisyenlerin potansiyel girişimci, sosyal girişimci, stratejik girişimci, sanatsal girişimci, akademik girişimci, iç girişimci, kadın girişimci gibi birçok çeşidi olan (Arıkan, 2004; Trompson, 1999) girişimcilik türlerinden sosyal girişimciliğe daha yakın olduklarını söyleyebiliriz. Sosyal girişimciler toplumun ihtiyaçlarını gözeten ve onlar için çözüm üreten kişi ya da kurumlardır (Özdevecioğlu & Cigöz, 2009). Bunlar kar amacı gütmeyen şirketler kurabilir ya da maddi açıdan bakmadan proje ve kurumlar oluşturabilirler. Bu bakımdan, eğitim fakültesinden seçilen akademisyenlerin akademik kaygı ya da eğitim bilimi ile ilgili eksikleri tamamlamak gibi toplumsal fayda için girişimde buldukları ortaya çıkmıştır. Yalnızca bir akademisyenin şirket açtığı ve bu şirketi de yine müfredat materyal sağlamak amacıyla yaptığı maddi bir kazanç düşünmediğinden bahsettiği göz önüne alındığında da sosyal girişimcilik öne çıkmaktadır. Düşünceleri daha derin incelemek için dört kişi ile çalışmanın yürütüldüğü düşünüldüğünde, farklı girişimcilik türlerinin de akademisyenler arasında yaygın olduğu görülebilir. Girişimcilik bir tür davranış özelliğidir ve bu davranış herkeste bulunmadığı gibi herkeste benzer de değildir (Pan & Akay, 2015). Bu nedenle, çalışmada elde edilen sosyal girişimcilik boyutu farklı örneklerde değişebilecektir.

Tüm bunlardan yola çıkarak, çalışmada elde edilen sonuçlara yönelik aşağıdaki öneriler yapılabilir:

1. Nicel bir araştırma yapılarak şirket açma boyutunda eğitim fakültelerinin yeri araştırılabilir.
2. Mühendislik becerileri eğitimi verilerek eğitim fakültesindeki akademisyenlerin girişimcilik eğilimleri artırılabilir.
3. Girişimcilik eğitimi-pazarlama konularında bilgi desteği sağlanarak eğitim fakültesindeki akademisyenlerin girişimcilik eğilimleri artırılabilir.
4. Yöneticilerin girişimcilik eğilimleri, görüşleri alınarak girişimcilik alanındaki sıkıntılar belirlenebilir/giderilebilir.
5. Üniversitelerin sağladığı finansal kaynaklar araştırılarak girişimcilikteki rolleri değerlendirilebilir.
6. Girişimci üniversitelerde eğitim fakültelerindeki akademisyenlerin girişimcilik eğilimi durumu araştırılabilir.
7. Eğitim fakültesi akademisyenlerin girişimcilik becerisi, girişimcilik yapmak için gereken bilgi açısından öğretmen adaylarına nasıl etki ettiği araştırılabilir.
8. Öğretmen adaylarının girişimi proje üretme, girişimci ürün ortaya koyma açısından durumları değerlendirilerek bu duruma akademisyenlerin payı araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Aslan, G. (2010, Kasım). *Öğretim üyelerinin girişimci üniversite ve üniversite sanayi işbirliği kavramlarına ilişkin görüşleri [Member of Faculty' opinions on ent]*. International Conference on New Trends in Education and Their Implications konferansında sunulan bildiri (s.179-185), Antalya.
- Ballı, E. ve Koca Ballı, A. İ. (2014). Üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ve girişimcilik eğilimleri. *Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 101-121.
- Büyükyılmaz, O., Karakaya, A., ve Yıldırım, C. (2015). Girişimcilik eğitimi alan bireylerin demografik özellikleri açısından girişimcilik eğilimleri arasındaki farklar. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 10(2), 105-125.
- Clark, B. (2001). The Entrepreneurial University: New Foundations for Collegiality, Autonomy, and Achievement, Higher Education Management, *Journal of the Programme on Institutional Management in Higher Education*, 13(2), 9 - 24.
- Cleary, J. (2002). The entrepreneurial university and the learning economy in a regional context. <http://www.aair.org.au/app/webroot/media/pdf/AAIR%20Fora/Forum2002/Cleary.pdf>.
- Çepni, S. (2014). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (7. Baskı). Trabzon: Cenepler.
- Cooke, Philip ve Leydesdorff, Loet (2006), Regional Development in the Knowledge-based Economy: the Construction of Advantage, *The Journal of Technology Transfer*, 31(1), 5–15. <https://doi.org/10.1007/s10961-005-5009-3>
- Çolakoğlu, H., ve Çolakoğlu, T. (2016). Üniversitelerdeki girişimcilik eğitimi ile öz yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli ilişkisi üzerine bir saha araştırması. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 17(37), 70-84.
- Deveci, İ. ve Kavak, S. (2020). Ortaokul öğrencilerinin yenilikçilik algıları ve yenilikçi düşünme eğilimleri: Bir keşfedici ardışık desen. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8 (1), 346,378. Doi: 10.14689/issn.2148-2624.1.8.c1s.15m.
- Din, B. H., Anuar, A. R., and Usman, M. (2016). The effectiveness of the entrepreneurship education program in upgrading entrepreneurial skills among public university

- students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 224, 117-123. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.05.413>
- Eser, G. ve Yıldız, M. L. (2015). Türkiye’de Girişimcilik Araştırmalarının Odağı Nedir?– Yazın Üzerine Bir İnceleme. *Öneri Dergisi*, 11(43), 91-117. <https://doi.org/10.14783/od.v11i43.5000070104>
- Fayolle, A. (2013). Personal views on the future of entrepreneurship education. *Entrepreneurship & Regional Development*, 25(7-8), 692-701. <https://doi.org/10.1080/08985626.2013.821318>
- Fayolle, A., Gailly, B., and Lassas-Clerc, N. (2006). Assessing the impact of entrepreneurship education programmes: a new methodology. *Journal of European industrial training*, 30(9), 701-720. <https://doi.org/10.1108/03090590610715022>
- Gürdoğan, N., (2011). *Girişimcilik ve girişim kültürü*. İstanbul: İGİAD Yayınları.
- Güreşçi, E. (2014). Girişimcilik eğilimi üzerine bir araştırma: İspir Hamza Polat MYO örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 9(1), 23-38.
- Kabapınar, F. (2003). Kavram yanılgılarının ölçülmesinde kullanılabilir bir ölçeğin bilgi-kavrama düzeyini ölçmeyi amaçlayan ölçekten farklılıkları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 35, 398-417.
- Kılıç, R., Keklik, B., ve Çalış, N. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Bölümü Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2), 423-435.
- Küttim, M., Kallaste, M., Venesaar, U., ve Kiis, A. (2014). Entrepreneurship education at university level and students’ entrepreneurial intentions. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 110, 658-668. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.910>
- Milli Eğitim Bakanlığı (2017). *Fen bilimleri dersi öğretim programı*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu.
- Nasr, K. B., and Boujelbene, Y. (2014). Assessing the impact of entrepreneurship education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 109, 712-715. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.534>
- Oosterbeek, H., Van Praag, M., and Ijsselstein, A. (2010). The impact of entrepreneurship education on entrepreneurship skills and motivation. *European economic review*, 54(3), 442-454. <https://doi.org/10.1016/j.eurocorev.2009.08.002>
- Özdem, G., ve Sarı, E. (2008). Yükseköğretimde yeni bakış açılarıyla birlikte yeni kurulan üniversitelerden beklenen işlevler (Giresun üniversitesi örneği). *Üniversite ve Toplum*, 8(1), 1-15.
- Özdevecioğlu, M., ve Cingöz, A. (2009). Sosyal girişimcilik ve sosyal girişimciler: Teorik çerçeve. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32, 81-95.
- Özer, Y. E. (2011). Girişimci üniversite modeli ve Türkiye. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2, 85-100.
- Pan, V., ve Akay, C. (2015). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Education Sciences*, 10(2), 125-138. <https://doi.org/10.12739/NWSA.2015.10.2.1C0637>
- Patir, S., ve Karahan, M. (2010). Girişimcilik Eğitimi ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması. *Business and Economics Research Journal*, 1(2), 27.
- Sakınç, S., ve Bursalıoğlu, S. A. (2012). Yükseköğretimde Küresel Bir Değişim: Girişimci Üniversite Modeli. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(2), 92-99.
- Shinnar, R. S., Hsu, D. K., and Powell, B. C. (2014). Self-efficacy, entrepreneurial intentions, and gender: Assessing the impact of entrepreneurship education

longitudinally. *The International Journal of Management Education*, 12(3), 561-570.
<https://doi.org/10.1016/j.ijme.2014.09.005>

Şimşek M. Ş., & Çelik A. (2012). Genel işletme. Konya: Eğitim Yayınevi.

Türkmen, M. ve İşbilir, U. (2015). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin sosyo-demografik özellikler açısından değerlendirilmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 18-28.

Uygun, M. ve Güner, E. (2016). Girişimcilik eğilimlerinin gelişiminde girişimcilik eğitiminin rolü, *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (5), 37-57.

Uysal, H.T. ve Çatı, K. (2016). Yükseköğrenim kurumlarındaki yöneticilerin girişimci üniversite algılamalarında iş ve örgüt psikolojisinin etkisi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 6(1), 77-93.

Yılmaz, E. ve Sünbül, A. (2009). Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi SBE Dergisi*, 21, 195-203.